

Дата: 07.04.2022

Урок № 38

Тема: Образи и символи повісті. Образи Івана та Марічки як втілення романтичної ідеї незнищенності кохання. Трагічна доля Івана й Марічки як наслідок суперечності між мрією та дійсністю

Мета: підсумувати, узагальнити знання учнів про твір письменника; проаналізувати образи, допомогти усвідомити вагу справжніх духовних цінностей у житті людини; розвивати творчі здібності, уміння працювати в групах, усне мовлення, уміння аналізувати прозові твори, пізнавальні здібності; викликати й закріпити інтерес учнів до художньої літератури; виховувати кращі людські якості, бажання глибше вивчати духовний світ українців.

Матеріали до уроку:

1. Паспорт твору.

Назвіть тему, ідею та основну думку твору за поданою схемою.

1. Автор, назва твору : М. Коцюбинський «Тіні забутих предків».
2. Рік написання: 1911.
3. Жанр : психологічна повість.
4. Головні герой: Іван Палійчук, Марічка Гутенюк, Палагнаю
5. Тема: зображення життя, звичаїв гуцулів, зв'язок людини з природою.
6. Ідея: автор возвеличує чистоту людських взаємин, почуття. Гармонію людини з природою.
7. Проблематика: суть любові і щастя, вірність і зрада, боротьба добра і зла, гармонія людини з природою, християнство і язичництво.

2. Образи-персонажі

Іван — з багатодітної родини; через неспокійний характер родичі не любили його, тому змалку належав сам собі. Рано почав самостійно спілкуватися з природою і розуміти її. Мав потяг до музики, гри на флюярі, самостійно хотів «піймати» мелодії лісу. Наслідуючи дорослих, кинувся бити дівчинку з ворожого роду, але був зупинений і вражений її добротою. Мав щирі та вірні почуття до дівчини, незважаючи на давню ворожнечу родів. Працьовитий. У коханні був увесь сенс його життя, і коли Марічка загинула, цей сенс був утрачений назавжди. Усе інше — лише животіння та спогади, сум, журба. І винних тут не знайти — це саме життя.

Марічка — поетична, цільна натура, що співankами «засіяла гори». Щира, віддана. Інтуїтивно, серцем відчула, як побороти зло — тільки своєю безмежною добротою. Але доля виявилася немилосердною.

Палагна — дівчина з багацького роду. Жила природним життям, приземлена. Робила, як споконвіку робили її предки, як заведено здавна, дбала про дім, господарство, худобу, захищала їх від лихого ворожінням та осторогами. Можливо, не дуже й приваблива як людина. Але не її вина, що Іван її не любив. Цілком природно, їй хотілося кохання, сильного чоловіка поруч. Зведення ж Івана, бажання йому зла — то вже її з Юрою великий гріх.

Міфічні образи

Міфологічні образи в повісті особливі, карпатські, але їхнє значення, характер відповідають відомим лісовикові, чортові, русалкам лісовим (мавкам) та ін. Це сили переважно ворожі людині, бо людина своєю діяльністю, навіть своєю присутністю порушує спокій, гармонію в лісі. Лісові сили інколи ворожі й щодо

одне одного, як Чугайстир і нявки. Особливо прикметною рисою гуцульських міфологічних образів є їхня любов до музики, танцю.

Люди-чарівники

Мольфар Юра — людина, наділена надприродними здібностями, ворожбит. Йому під силу відігнати градову хмару чи, навпаки, викликати дощ, урятувати худобу чи звести людину — залежно від обставин та уподобань.

Образи-символи

Ватра — це символ життя, незнищенності, символ одвічної вівчарської праці, що годує й підтримує людину.

Трембіта — особливий музичний інструмент (довга труба), характерний для гуцулів. її протяжний сумний звук, як правило, сповіщає про нещастя.

Співанки, коломийки — це теж притаманні лише карпатському краєві фольклорні твори — короткі, часто імпровізовані, легкі, з танцювальним ритмом — про все в житті.

Закріплення знань учнів

Підготовка до ЗНО

Слово викладача. Задля якісної підготовки до ЗНО, пропоную вам проаналізувати тести ЗНО з цієї теми:

50. Щезник, мольфар, Чугайстир є персонажами твору

- A) «Повість минулих літ»;
- B) «Камінний хрест»;
- V) «Тіні забутих предків»;
- G) «Лісова пісня»;
- D) «Тигрові».

Установіть відповідність між автором і персонажем твору

- 1. Іван Багряний
- 2. Тарас Шевченко
- 3. Іван Карпенко-Карий
- 4. Михайло Коцюбинський
- A) Палагна
- B) Феноген
- V) Мавка
- G) Многогрішний
- D) Ярема Галайда

Прадавні гуцульські звичаї й обряди у своєму творі описав

- A) Михайло Коцюбинський;
- B) Іван Котляревський;
- V) Панас Мирний;
- G) Іван Багряний;
- D) Іван Нечуй-Левицький.

Карпатськими Ромео і Джульєттою називають герой твору

- A) Ольги Кобилянської;
- B) Марка Вовчка;
- V) Григора Тютюнника;
- G) Михайла Коцюбинського;
- D) Олеся Гончара.

Установіть відповідність між назвою та жанром (жанровим різновидом) твору

Назва

1. «Міна Мазайло»
2. «Маруся Чурай»
3. «Тіні забутих предків»
4. «Лісова пісня»

Жанр твору

- A) роман у віршах
- B) повість
- C) драма-феєрія
- D) роман у новелах
- E) комедія

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

y.levchuk2976@gmail.com

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку